

شماره: ۴۰۱۴۰
تاریخ: ۹۷/۱۴/۱۴
پیوست:

بسمه تعالیٰ

کمیته بروزی

«بخشنامه ها و دستورالعملهاي سازمان
واحد مجری»

- واحد دانشگاهی
- دبیر خانه‌ای شورای نظارت و هماهنگی سما استان
- معاونت سما
- آموزشکده ها
- مدارس
- حوزه ستادی سازمان

رئیس محترم شورای نظارت و هماهنگی سما استان...

معاون محترم دانشگاه و رئیس مرکز آموزشی و فرهنگی سما واحد....

موضوع: ابلاغ شیوه نامه اجرایی طرح ماهر

سلام علیکم :

با احترام: با عنایت به این که آموزشکده های فنی و حرفه ای سما به علت خلاً موجود در صنعت و به منظور پرورش و تربیت تکنسین مورد نیاز بازار کار، تاسیس شده اند، از همین رو دوره کارآموزی در سما جایگاه ویژه ای پیدا می کند که در واقع به عنوان یک حلقه واسطه بین دانشگاه و بازار کار، عمل می نماید. عدم امکان دسترسی مناسب به واحدهای صنعتی و خدماتی متناسب با رشته های موجود در آموزشکده ها به ویژه در مناطق خاص و کمتر برخوردار، به کارگیری دانشجویان کارآموز در مشاغل و امور غیرمرتبه با رشته تحصیلی، عدم امکان نظارت دقیق و نظام مند در خصوص کیفیت دوره کارآموزی توسط اساتید راهنمای و دانشگاه؛ برخی از مهم ترین دلایلی هستند که دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده دوره کارآموزی را عملأ دست نیافتنی کرده است. بر این اساس سازمان سما با درک این ضرورت و با توجه به شرایط دانشجویان و آموزشکده های سما، اقدام به تدوین یک سازوکار جدید متناسب با دوره کارآموزی، تحت عنوان «طرح ماهر» نموده است که شیوه نامه اجرایی این طرح در بیست و هفتین جلسه شورای سازمان سما مطرح و کلیات آن به تأیید رسید و بر اساس موافقت شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی در جلسه ۲۴۲ مورخ ۱۰/۱۵/۹۵، این شیوه نامه به شرح پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد. ضمناً ضرورت دارد واحدهای متقارنی اجرای طرح فوق الذکر، قبل از اجرای طرح با معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان مکاتبه نموده و مجوزهای موردنیاز را اخذ نمایند.

معاونان دانشگاه ها و روسای مراکز آموزشی و فرهنگی سما واحدها مسئول اجرای دقیق مفاد این بخشناه می باشند و دبیران و روسای شوراهای نظارت و هماهنگی سما استان ها نیز، بر حسن اجرای آن نظارت خواهند نمود.

سید احمد زرهانی

معاون دانشگاه و رئیس سازمان سما

۹۶/۱۳/۹۶

نشانی: تهران، ولنجک بلوار
دانشجو، خیابان البرز یکم،

سازمان سما

صندوق پستی:

۱۹۳۹۵-۴۳۶۳

تلفن: ۲۲۱۷۴۳۲۷-۳۰

فاکس: ۲۲۴۲۶۱۸۱

WEB:
WWW.SAZMAN-SAMA.COM
E-MAIL:
INFO@SAZMAN-SAMA.COM

«شیوه نامه اجرایی طرح ماهر»

(مهارت آموزی در هنکام تحصیل متناسب با رشته تحصیلی)

(ویژه کارآموزی دانشجویان آموزشگاهی فنی و حرفه‌ای سما)

تهیه و تنظیم:

معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان سما

مدیریت امور آموزشگاه ها

سال ۱۳۹۶

مقدمه :

آموزشکده های فنی و حرفه ای سما با توجه به خلا موجود در صنعت و به منظور پرورش و تربیت تکنسین مورد نیاز بازار کار، تاسیس شده اند، از همین رو دوره کارآموزی در سما جایگاه ویژه ای پیدا می کند که در واقع به عنوان یک حلقه واسطه بین دانشگاه و بازار کار، عمل می نماید.

عدم امکان دسترسی مناسب به واحدهای صنعتی و خدماتی متناسب با رشته های موجود در آموزشکده ها به ویژه در مناطق خاص و کمتر برخوردار، به کارگیری دانشجویان کارآموز در مشاغل و امور غیرمرتبه با رشته تحصیلی، عدم امکان نظارت دقیق و نظام مند در خصوص کیفیت دوره کارآموزی توسط اساتید راهنمای دانشگاه؛ برخی از مهم ترین دلایل است که دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده دوره کارآموزی را عملأ دست نیافتنی کرده است و ضرورت تدوین یک سازوکار جدید و متناسب با شرایط دانشجویان و آموزشکده های سما را بیش از پیش نمایان می سازد. شیوه نامه پیش رو در واقع شیوه نامه اجرایی طرحی است با عنوان : « طرح ماهر » که در واقع برگرفته و مخففی از عبارت " مهارت آموزی در هنگام تحصیل متناسب با رشته تحصیلی " می باشد. این طرح گامی در راستای نیل به اهداف اصلی دوره کارآموزی - با در نظر گرفتن مقتضیات مختلف سازمان سما - می باشد.

ماده (۱) اهداف طرح :

- تعمیق آموزش های فنی و مهارتی منطبق بر نیاز بازار کار
- روزآمدی منابع آموزشی آموزشکده های سما
- ارتقاء کیفیت و بهره وری دوره کارآموزی
- افزایش امکان پایش و نظارت آموزشکده ها بر کیفیت اجرایی دوره های کارآموزی
- کاهش احتمال اجرای دوره های غیرواقعی و جلوگیری از مستندسازی صرف

ماده (۲) تعاریف:

۱-۲ کارآموزی:

برنامه ای است که طی آن دانشجویان، دوره های آموزشی مشخصی (مرتبه با رشته تحصیلی، بنا به پیشنهاد گروه آموزشی مربوطه و با تایید معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان سما) را، در آموزشکده سما، می گذرانند.

۲-۲ کارآموز:

دانشجوی کارآموز که در این آئین نامه به اختصار کارآموز گفته می شود، دانشجویی است که دوره کارآموزی خود را در قالب آموزش دوره‌های تخصصی در آموزشکده سما می گذراند.

۳-۲ استاد کارآموزی:

هر دانشجو دوره کارآموزی خود را که شامل یک یا چند دوره تخصصی می باشد، زیر نظر یک یا چند نفر از استادی، تحت عنوان استاد کارآموزی می گذراند.

۴-۲ آموزشکده:

در این آئین نامه، منظور آموزشکده های فنی و حرفه ای سما می باشد.

ماده (۳) شیوه اجرایی طرح ماهر (دوره کارآموزی ویژه دانشجویان آموزشکده های سما):

آموزشکده های فنی و حرفه ای سما می توانند به جای بخششانه شماره ۸۱/۱۸۶۷۵ مورخ ۱۰/۲/۸۰، جهت برگزاری دوره های کارآموزی از ضوابط این شیوه نامه استفاده نمایند. در مواردی که زمان اجرای کارآموزی در سرفصل مشخص نیست، گروه آموزشی مربوطه می تواند، دانشجویانی را که حداقل ۵۰ درصد واحدهای درسی دوره کارداشی را گذرانده باشند، پس از انتخاب واحد کارآموزی توسط دانشجو (در موعد مقرر انتخاب واحد)؛ به بخش ارتباط با صنعت آموزشکده (یا حوزه های متناظر بر حسب نمودار تشکیلاتی و شرح وظایف آموزشکده های سما)، جهت گذراندن دوره کارآموزی (دوره های آموزشی مصوب) معرفی نماید.

تبصره(۱): استفاده از مفاد شیوه نامه اجرایی طرح ماهر برای دانشجویان اختیاری بوده و در صورت عدم تمايل می توانند از بخشنامه مذکور در ماده (۳) این شیوه نامه، استفاده نمایند.

تبصره(۲): معاونت های سما واحدها، دوره های آموزشی پیشنهادی رشته های خود را که حتماً می بايست به صورت تلفیقی (الزاماً دوره مشتمل بر ساعت نظری و عملی به صورت توأمان) باشد، به همراه سرفصل و تعداد ساعت پیشنهادی - که توسط گروه آموزشی مربوطه تعیین شده - هر ساله دو بار (نوبت اول حداکثر تا پانزدهم تیرماه و نوبت دوم حداکثر تا پانزدهم آبان ماه) ، جهت بررسی و تایید نهایی به معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان ارسال می نمایند.

تبصره(۳): معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان با بررسی پیشنهادهای واصله ، حداکثر تا پایان مردادماه برای نیمسال اول و حداکثر تا پایان آذرماه برای نیمسال دوم ، اقدام به معرفی دوره های مورد تأیید و مرتبط با هر رشته می نماید.

۱-۳ نحوه انتساب اساتید دوره های آموزشی:

اساتید دوره ها از بین اساتید دارای سابقه در دوره مورد تدریس (مشروط به داشتن سوابق تجربی کافی و اشتغال در بخش های صنعتی و فنی ذیربط)، توسط گروه آموزشی مربوطه منصوب می شوند.
اولویت در استفاده از اساتید، به ترتیب با اعضای هیئت علمی تمام وقت، نیمه وقت و اساتید حق التدریس خواهد بود. ضمناً استفاده از استادکاران و اجدشاپیط، وفق مفاد بخشنامه شماره ۲۵/۱۰۳ مورخ ۹۵/۳/۱۲ امکان پذیر می باشد.

۲-۳ شهریه دوره های آموزشی:

شهریه دوره های آموزشی (دوره کارآموزی ویژه دانشجویان سما)، برابر با شهریه اعلامی سالانه دوره کارآموزی دانشگاه آزاد اسلامی خواهد بود.

به منظور درآمدزایی و در راستای تعمیق آموزش در بین دانشجویان علاقمند، شرکت سایر دانشجویان (دانشجویانی که واحد کارآموزی را انتخاب نکرده اند) به شرطی که تعداد دانشجویان هر دوره از ۱۲ نفر کمتر و از ۱۶ نفر بیشتر نشود، امکان پذیر می باشد و شهریه این قبیل دانشجویان، معادل شهریه دوره کارآموزی محاسبه خواهد شد.

تبصره(۴): در مورد دانشجویانی که واحد کارآموزی را انتخاب ننموده، لیکن در دوره های آموزشی موضوع این بخشتمه حضور داشته اند، شرکت در دوره های آموزشی معادل گذراندن واحد کارآموزی منظور نخواهد گردید.

تبصره(۵): در صورتی که تعداد دانشجویان هر دوره کمتر از ۱۲ نفر شود، معاون سما واحد می تواند با حفظ منافع و در نظر گرفتن صرفه و صلاح آموزشکده ، نسبت به صدور مجوز دوره اقدام نماید. در مورد اجرای دوره هایی که بیش از ۱۶ نفر متقاضی داشته باشد ، می بایست از معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان سما مجوز اخذ گردد.

۳-۳ حداقل ساعت و تعداد دوره های آموزشی و مدت زمانی دوره کارآموزی:

تعداد دوره های آموزشی در قالب واحد کارآموزی محدودیتی نداشته ، لیکن رعایت حداقل ۸۰ و حداقل ۱۲۰ ساعت جهت اجرای دوره ها برای هر رشته الزامی می باشد و ضمناً کل دوره های واحد کارآموزی ، می بایست حداقل در بازه زمانی دو نیمسال به پایان برسد. تشخیص تعیین میزان حداقل و حداقل ساعت اجرای دوره ها ، بر عهده گروه آموزشی مربوطه می باشد که پس از تأیید رئیس آموزشکده و معاون سما واحد اجرایی خواهد شد.

تبصره(۶): آموزشکده های مجری طرح مجازند، با پیشنهاد گروه آموزشی مربوطه و پس از تأیید رئیس آموزشکده و معاون سما واحد، حداقل دو بازدید علمی مرتبط با سرفصل دوره های آموزشی گذرانده شده را برای دانشجویان پیش بینی و اجرا نمایند(ساعت بازدیدهای علمی حداقل به میزان ۸ ساعت محاسبه و از سرجمع ساعت اجرای دوره ها کسر خواهد شد).

۴-۳ نمره کارآموزی:

محاسبه نمره کارآموزی بر اساس میانگین نمرات اخذ شده در دوره های آموزشی می باشد و حداقل نمره جهت قبولی در دوره ، ۱۰ می باشد.

۵-۴ حضور و غیاب دانشجویان:

حضور و غیاب دانشجویان بر اساس مفاد آخرین آیین نامه آموزش ابلاغ شده لحاظ خواهد شد.

۶-۳ آموزانه اساتید:

آموزانه اساتید بر اساس تعداد ساعت دوره، به پیشنهاد رئیس آموزشکده و با تأیید معاون سما واحد محاسبه و پرداخت می شود. در صورت ضرورت و با نظر معاون سما واحد، این میزان حداقل تا ۵۰ درصد قابل افزایش خواهد بود. پرداخت آموزانه با مبالغ بالاتر، نیازمند اخذ مجوز از معاونت آموزشی و پژوهشی سازمان سما می باشد.

تبصره(۷)؛ معاونت آموزشی و پژوهشی ملزم است در زمان بررسی درخواست ها، به توانایی علمی و عملی، سوابق کاری و اجرایی مدرس دوره، توجه ویژه نماید.

۷-۳ نحوه محاسبه ساعت تدریس اعضاء هیئت علمی:

ساعت تدریس اعضاء هیئت علمی در دوره های موضوع این شیوه نامه، می تواند جزء ساعت موظفی تدریس(مطابق با آیین نامه کارگزینی اعضاء هیئت علمی) محاسبه گردد و در صورتی که ساعت تدریس آنان بیشتر از ساعت موظفی تدریس باشد، آموزانه به صورت ساعتی محاسبه و پرداخت می گردد.

ماده (۴): آموزشکده های مجری این طرح می توانند ، با استفاده از مفاد تفاهم نامه منعقده فیما بین سازمان سما و سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و با رعایت قوانین مربوطه، به دانشجویانی که پس از شرکت در آزمون های دوره (تئوری و عملی یا هر دو بر حسب ماهیت دوره) ، موفق به کسب نمره قبولی می شوند (در صورتی که دوره جزء استانداردهای آموزشی مهارت و فناوری تعریف شده سازمان آموزش فنی و حرفه ای باشد) ، گواهینامه مهارت فنی و حرفه ای را نیز اعطا نمایند. هزینه های مربوط به صدور گواهینامه های مهارت سازمان آموزش فنی و حرفه ای ، جداگانه محاسبه شده و تأمین هزینه های آن بر عهده خود دانشجو می باشد.

ماده (۵): در نیمسال های عادی دانشجویان می توانند به غیر از ۲ واحد کارآموزی ، ۱۸ واحد اخذ کنند و در صورتی که میانگین نمرات آن ها در گروه فنی و مهندسی بیش از ۱۶ و در سایر گروه ها بیشتر از ۱۷ باشد ، به غیر از کارآموزی می توانند ۲۰ واحد اخذ نمایند.

تبصره (۸): در مورد دانشجویان در شرف فارغ التحصیلی و نیمسال آخری، طبق آیین نامه و مقررات آموزشی، دانشجو می تواند مجموعاً ۲۴ واحد (۲۲ واحد درسی + ۲ واحد کارآموزی) ، اخذ نماید ولی در موارد استثنای تعداد واحد کارآموزی یک رشته بیش از ۲ واحد باشد و در سرفصل شرایط خاصی برای آن در نظر گرفته شده باشد ، باید برابر مقررات آن رشته عمل کند.

ماده (۶): در نیمسال تابستان کل واحدهای اخذ شده (واحدهای درسی + ۲ واحد کارآموزی)، ۱۰ واحد و برای دانشجویان در شرف فارغ التحصیلی ۱۲ واحد است.

این شیوه نامه در ۶ ماده و ۸ تبصره تهیه و تنظیم شده و در بیست و هفتمین جلسه شورای سازمان سما مطرح و کلیات آن به تأیید رسیده و بر اساس موافقت شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی در جلسه ۲۴۲ مورخ ۹۵/۱۲/۱۰، شیوه نامه مذکور از زمان ابلاغ قابل اجرا می باشد.